

30P 35715

OKRESNÍ SOUD V JABLONCI nad Nisou	
DOŠLO	- 3 -08- 2016
	HODIN OSOBNĚ POŠTOU
.....KRÁT.....PŘÍLOH.....
U s n e s e n í	
KOLKY ZA	RUBRIK

29Co 220/2016-209

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Horákové a soudkyň JUDr. Lenky Rutové a JUDr. Jitky Kalfeřtové ve věci **péče o nezl. []**, nar. [], syna [], nar. [], bytem [], a [], nar. [], bytem [], [], **o ustanovení opatrovníka v řízení o uložení povinnosti podle § 890 o.z.**, o odvolání otce proti usnesení Okresního soudu v Jablonci nad Nisou č.j. 30 P 35/2015-129 ze dne 26. dubna 2016, **t a k t o :**

Usnesení okresního soudu se p o t v r z u j e.

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným usnesením okresní soud jmenoval nezl. [] opatrovníkem Statutární město Jablonec nad Nisou – orgán sociálně právní ochrany dětí (dále jen OSPOD MMJN) k zastupování v řízení o návrhu otce na uložení povinnosti matce nezletilého sdělit vše podstatné, co se týká dítěte a jeho zájmů (§ 890 o.z.), vedeném u Okresního soudu v Jablonci nad Nisou pod sp. zn. 30 P 35/2015. Své rozhodnutí odůvodnil § 892 odst. 3 o.z., kdy rodič nemůže dítě zastoupit v případě, kdy by mohlo dojít ke střetu zájmů mezi ním a dítětem nebo mezi dětmi těchto rodičů. V řízení je dítě zastoupeno tím opatrovníkem, kterého soud pro řízení jmenuje, což stanoví § 469 odst. 1 z.ř.s. Zpravidla je opatrovníkem orgán sociálně právní ochrany dětí.

Na toto rozhodnutí reagoval otec v odvolací lhůtě, dne 2.5.2016, podáním nazvaným námitka podjatosti opatrovníka. Odvolací ho soud posoudil podle jeho obsahu (§ 41 odst. 2 o.s.ř.) jako odvolání (§ 201, § 204 odst. 1 o.s.ř.). Otec namítá, že opatrovníkem nezl. [] nemůže být orgán, u něhož se již podařilo prokázat, že se svým jednáním dopustil pochybení ve věci práv [], což vedlo, a to pravděpodobně nevratně, k poškození jeho zájmů. Pochybení konstatoval i Krajský úřad Libereckého kraje na základě stížnosti, kterou podal. Vedoucí humanitárního odboru MMJN však stejné jednání vyhodnotila jako souladné se zvyklostmi opatrovníka. Nejde o pochybení konkrétních pracovníků, ale orgánu jako celku. OSPOD MMJN obdržel dne 21.12.2015 oznámení linky bezpečí, že se na ně nezl. [] obrátil v obavě o svou bezpečnost, když nahlásil domácí násilí jak ve formě fyzického bití, tak ponižování a psychického týrání. Ačkoliv linka bezpečí žádala OSPOD MMJN o urychlené řešení, nejlépe v prostorách školy s tím, že by bylo nejlépe, aby se nezl. [] již nemusel vrátit domů, ani dne 28.12.2015 pracovnice OSPOD MMJN nepřijala nezl. [] v prostorách úřadu a nezajímala se o jeho práva. Šetření bylo provedeno na základě příslibu Okresního soudu v Jablonci nad Nisou až dne 6.1.2016. Nikoliv na neutrální půdě, ale za přítomnosti matky, která stála za dveřmi, přes které bylo slyšet každé slovo. Šetření prováděla stejná pracovnice, která dne 28.12.2015 uvedla, že se s nezl. [] nebude bavit. Po

vyhodnocení stížnosti otce Krajský úřad konstatoval, že OSPOD MMJN nedostatečně vyhodnotil informaci linky důvěry i podání otce na podezření z týrání nezl. [] a nebylo po předání tohoto oznámení na podezření ze spáchání trestného činu na nezletilém provedeno opatrovníkem nové vyhodnocení situace dítěte a spolu s rodiči sestaven individuální plán ochrany nezl. []. OSPOD MMJN na výtky nereagoval a následně se dopustil dalších pochybení. Otec proto požaduje, aby soud určil nezl. [] jiného opatrovníka, takového, k němuž by měl nezl. [] důvěru a nebyl by podjatý.

Krajský soud přezkoumal napadené usnesení a jemu předcházející řízení bez nařízení jednání (§ 214 odst. 2 písm. c) o.s.ř.) a poté dospěl k závěru, že odvolání otce není důvodné.

Právní úprava řízení péče o nezletilé je obsažena v zák. č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále jen z.ř.s.), což stanoví § 2 písm. t) z.ř.s. Ustanovení § 466 z.ř.s. upřesňuje, že soud rozhoduje i ve věcech rodičovské odpovědnosti, péče, výživy, styku a zastupování nezletilého dítěte.

Podle § 469 odst. 1 z.ř.s. je dítě v řízení zastoupeno opatrovníkem, kterého soud pro řízení jmenuje. Opatrovníkem soud jmenuje zpravidla orgán sociálně – právní ochrany dětí. Praxe, ale i instrukce Ministerstva spravedlnosti č.j. 505/2001 – org., kterou se vydává vnitřní a kancelářský řád pro okresní, krajské a vrchní soudy, označuje tohoto opatrovníka pojmem kolizní opatrovník. Jmenování kolizního opatrovníka pro řízení je třeba vždy, pokud jsou účastníky řízení spolu s nezletilým dítětem i jeho rodiče nebo hrozí-li z jiného důvodu střet zájmů mezi nezletilým dítětem a jeho rodiči, což stanoví § 892 odst. 3 zák. č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku účinného od 1.1.2014 (dále jen o.z.). Obdobně byla v předchozí době upravena zmíněná kolize v § 37 odst. 2 zák. o rodině účinného do 31.12.2013. Ustanovení § 892 odst. 3 o.z. nijak nespécifikuje, kdo má být jmenován kolizním opatrovníkem dítěte. Zpravidla jím je orgán sociálně – právní ochrany dětí. U tohoto orgánu obecně není dána žádná překážka pro výkon opatrovnictví a tento orgán je podle zákona o sociálně právní ochraně dětí (zák. č. 359/1999 Sb.) funkcí opatrovníka přijmout a vykonávat ji, aniž by k tomu byl nezbytný jeho souhlas, což vyplývá ze zákonné úpravy povinností obecního úřadu obce s rozšířenou působností při výkonu opatrovnictví a poručenství dítěte (§ 17 písm. a) zák.). Účelem jmenování (dříve ustanovování) kolizního opatrovníka dítěti je obecně lepší ochrana jeho práv, čímž stát demonstruje svou odpovědnost za blaho dítěte a mimo jiné také naplňuje právo dětí a mladistvých na zvláštní ochranu zakotvenou v čl. 32 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (srov. např. náleží Ústavního soudu ve věci sp. zn. I. ÚS 3304/13). Kolizní opatrovník má pomocí soudu definovat a chránit nejlepší zájem dítěte. Měl by jednat za dítě se znalostí věci, okolností, názoru, stanovisek a při svém jednání brát zřetel na to, co ve skutečnosti zájmem dítěte je a jak nejlépe by bylo možné ho naplnit (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ve věci sp.zn. 30 Cdo 3213/2000). Kolizní opatrovník má stejné postavení jako zástupce účastníka řízení jednající na základě procesní plné moci udělené přímo zastoupeným účastníkem. Vykonává za dítě veškerá procesní práva účastníka řízení, může jeho jménem činit všechny úkony, které může v řízení činit účastník a zastupuje dítě v celém soudním řízení až do jeho pravomocného skončení, včetně případného řízení odvolacího. Orgány sociálně - právní ochrany dětí podle zák. č. 359/1999 Sb. v platném znění mají pro plnění svých úkolů zajištěny právní a materiální prostředky a jsou vybaveny pracovníky, u nichž se předpokládá odborná způsobilost a profesionalita (§ 49a zák. č. 359/1999 Sb.). Je právem a zároveň povinností orgánu sociálně – právní ochrany dětí vést o dětech, u nichž

vykonává opatrovnictví, spisovou dokumentaci o dítěti a podle § 55 odst. 5 zák. č. 359/1999 Sb. umožnit rodičům na základě jejich písemné žádosti do této spisové dokumentace nahlížet. V případě, kdy by funkci opatrovníka měly vykonávat jiné subjekty (např. blízcí příbuzní dítěte, advokát v případě právní složitosti řízení) se musí soud zabývat posouzením, zda jde skutečně o subjekty, které jednak nemohou být v konfliktu zájmů s nezletilým, když opatrovník má hájit zájmy nezletilého nestranně a nezávisle, jednak zda nebude ke škodě věci, že o nezl. dítěti nebude vedena žádná dokumentace.

Odvolací soud posuzoval, zda otcem uváděné výhrady k činnosti jmenovaného kolizního opatrovníka, OSPOD MMJN, jsou v případě nezl. [] opodstatněné, v jakém rozsahu a zda je či není třeba jmenovat nezl. [] kolizního opatrovníka jiného.

K odvolání otce se na výzvu odvolacího soudu vyjádřil OSPOD MMJN. Výhrady otce ve vztahu ke svým pracovníkům a jejich postupu v řízení považuje za neopodstatněné. Pokud Krajský úřad Libereckého kraje shledal v jeho činnosti závady, nešlo o závažná pochybení, která by ho vylučovala z možnosti vykonávat kolizní opatrovnictví nezl. []. Při svých úkonech vždy sledoval zájem a práva nezl. []. Postupoval v souladu s platnou legislativou nestranně a objektivně, vyjadřoval se ke skutečnostem, k nimž je ze zákona oprávněn se vyjádřit a činil kroky, které mu zákon umožňuje. Zároveň vedl oba rodiče k tomu, aby beze zbytku naplňovali svoji rodičovskou odpovědnost a poskytl jim poradenství podle zák. č. 359/1999 Sb. s cílem zklidnění situace kolem nezl. []. Otcem popisované verze událostí kolem jeho syna považuje za nepřesné a zkreslené. Zmiňuje, že otec souběžně s odvoláním podal námitku podjatosti pracovníků OSPOD MMJN, v níž bylo rozhodnuto podle § 14 odst. 2 zák. č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších novel a dodatků tak, že jednotliví (vyjmenovaní) pracovníci OSPOD MMJN nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodování v rámci výkonu sociálně – právní ochrany nezl. [], když nemají poměr k účastníkům řízení, zájem na výsledku řízení a nevznikly pochybnosti o jejich nepodjatosti. Toto rozhodnutí bylo napadeno odvoláním a věc byla postoupena nadřízenému správnímu orgánu, Krajskému úřadu Libereckého kraje. Kolizní opatrovník nepochybně, že otcem popisované oznámení z linky bezpečí obdržel dne 21.12., e-mailem, avšak v něm bylo uvedeno, že se informace vztahuje k dítěti jménem []. Až po prostudování trestního oznámení otce dne 22.12.2015, v němž byla zmínka o telefonátu nezl. [] na linku bezpečí, byla pracovníky OSPOD MMJN dovozena souvislost oznámení linky bezpečí s nezl. []. Nepopírá, že přítomná pracovnice dne 28.12.2015 neprovedla okamžitě s nezl. [] pohovor. Bylo to proto, že věc byla v šetření orgánů činných v trestním řízení a bylo reálné, že výslech dítěte bude těmito orgány proveden v brzké době a za přítomnosti pracovníků kolizního opatrovníka. Nezl. [] by jinak musel opakovaně vysvětlovat a popisovat události, k nimž došlo a pro které otec podával trestní oznámení. V důsledku opakujících pohovorů by mohlo dojít ke zkreslení popisu událostí a k traumatizaci či negativní reakci nezl. []. Pracovníci OSPOD MMJN byli kontaktováni policií dne 4.1.2016 a byl jim sdělen termín výslechu nezl. [] na 15.1.2016. Mezitím, dne 6.1.2016, uskutečnila pracovnice OSPOD MMJN neohlášené sociální šetření v domácnosti matky. Hovořeno bylo jak s matkou, tak nezl. [], a to o aktuální situaci v domácnosti. Zejména znalost poměrů mezi rodiči a nezl. [], dlouhodobost výkonu sociálně – právní ochrany v rodině, vedly OSPOD MMJN k závěru, že není nutné provést pohovor s nezl. [] bezprostředně, t.j. již dne 22.12.2015. Dne 19.2.2016 bylo OSPOD MMJN doručeno usnesení Policie ČR, kterým byla podle § 159a odst. 1 tr. řádu odložena trestní věc

podezření ze spáchání přečinu týrání svěřené osoby podle § 198 odst. 1 tr. zák., kterého se měla dopustit matka vůči nezl. [redacted]. Opětovně došlo k odložení věci i v případě dalšího trestního oznámení otce na matku ze dne 7.3.2016. OSPOD MMJN považuje za podstatné, že vyhodnocení situace nezl. [redacted] vypracoval dne 30.3.2015, aktualizaci provedl dne 22.1.2016 a na tomto základě byl vypracován individuální plán ochrany nezl. [redacted], který je dále aktualizován. S jednotlivými opatřeními a kroky byli oba rodiče prokazatelně seznámeni v rámci osobních jednání na OSPOD MMJN, která byla prováděna v období od ledna do května 2016. Během případové konference, konané dne 4.4.2016, týkající se předávání si informací o nezl. [redacted], došlo k dohodě rodičů a otec se zavázal do 14 dnů oznámit název terapeutického zařízení, kam se objednal. OSPOD MMJN nepochybně, že Krajský úřad v Liberci původní stížnost otce vyhodnotil jako částečně odůvodněnou a shledal pochybení v tom, že pracovníci OSPOD MMJN bezprostředně po obdržení trestního oznámení otce, dne 22.12.2015, nenavštívili nezl. [redacted] a neověřili jeho aktuální situaci, ale dítě a rodinu navštívili až dne 6.1.2016, a dále, že bezprostředně po podání trestního oznámení otce nebylo provedeno nové vyhodnocení situace dítěte a společně s rodiči a dítětem sestaven individuální plán ochrany nezl. [redacted], k čemuž došlo až dne 22.1.2016. I když k těmto pochybením došlo, nešlo o pochybení zásadní, která by vedla k ohrožení nezl. [redacted]. Pokud by byl nezl. [redacted] skutečně zásadně ohrožen, je podivné, že otec dne 20.12.2015, v neděli, podával do datové schránky MMJN trestní oznámení a zároveň též den syna z pravidelného styku předal zpět matce, která ho však podle jeho informací týrala a šikanovala. Navíc telefonát nezl. [redacted] na linku bezpečí byl iniciován otcem a jeho manželkou. Pracovníci OSPOD MMJN, kteří svolávali případovou konferenci na 4.4.2016, vyhodnotili přítomnost samotného nezl. [redacted] jako neúčelnou a pro dítě velmi zatěžující. Pokud si v tomto směru otec stěžoval u nadřízeného orgánu, krajského úřadu, ten ji svým podáním ze dne 8.6.2016 posoudil jako neopodstatněnou.

Z obsahu spisového materiálu odvolací soud neshledal, že by OSPOD MMJN ve vztahu k nezl. [redacted] byl subjektem pasivním a pokud se dopustil pochybení, na něž ho upozornil nadřízený orgán, tato v průběhu doby napravil a doložil, jaké konkrétní kroky ve vztahu k nezl. [redacted] uskutečnil a uskutečňuje. Odvolací soud považuje za stěžejní, že orgány Policie ČR svými usneseními ze dne 5.4.2016 a 18.2.2016 ve věcech č.j. KSPL-119483-21/TČ-2015-180481-DAN a č.j. KRPL-119483-15/TČ-2015-180481-DAN podle § 159a odst. 1 tr. řádu odložily trestní věci podezření ze spáchání přečinu týrání svěřené osoby podle § 198 odst. 1 tr. zákoníku, kterého se měla dopustit podezřelá [redacted], matka nezl. [redacted], tím, že ho měla nepřiměřeně trestat, např. mu zakázat mluvit, vycházet z pokoje, omezovat jeho kontaktu se sourozenci, 17.12.2015 ho bít sešitem a následně ho několikrát udeřit pěstí do zad, kdy zranění nezletilému nevzniklo, neboť ve věci nejde o podezření z přečinu a nebylo ani na místě věc vyřídit jinak. V obou případech podaného trestního oznámení byl vytěžen nezl. [redacted] a k jeho výslechu před orgány policie došlo za účasti OSPOD MMJN. OSPOD MMJN vede ohledně nezl. spis od roku 2012, kdy otec podal návrh na úpravu styku s nezletilým a od této doby OSPOD MMJN jako kolizní opatrovník s oběma rodiči osobně, telefonicky nebo prostřednictvím e-mailu jednal a provedl i pohovor s nezletilým. Totéž se opakovalo v řízení o úpravě styku nezl. [redacted] s otcem v roce 2015, kdy pracovnice OSPOD MMJN Mgr. Hučková poskytla matce i poradenství a doporučila objednání nezl. [redacted] u psychologa, který působil při OSPOD MMJN, což matka využila. Pokud nezl. [redacted] 23.3.2015 popisoval výchovné metody matky, nebylo zjištěno, že by šlo o metody nepřiměřené. Nic nenasvědčovalo tomu, že dochází k týrání či šikanování nezl.

□, což nepovažoval za prokázané v odvolacím řízení ani odvolací soud. OSPOD MMJN podrobně doložil, jakým způsobem reagoval na požadavky otce v roce 2015 – 2016. Otec využil svá oprávnění a ze spisu kolizního opatrovníka si činil výpisy a pořizoval kopie. Přestože stížnost otce na postup kolizního opatrovníka byla rozhodnutím Krajského úřadu Libereckého kraje ze dne 5.4.2016 shledána částečně důvodnou, a to v rozsahu otcem naznačeném, jeho další stížnost vyřizovaná Krajským úřadem Libereckého kraje dne 8.6.2016 byla shledána zcela nedůvodnou, když v postupu OSPOD MMJN nebyla shledána žádná závažná pochybení, zejména v souvislosti se svoláním a průběhem případové konference ve vztahu k nezl. □. Otec byl zároveň nadřízeným orgánem upozorněn, že internetové prostředí není vhodným místem pro umístění citlivých informací o nezl. □, přestože je chráněno přihlašovací heslem. I z protokolu o pořádání případové konference ze dne 4.4.2016 vyplývá, že se kolizní opatrovník za účasti prizvaných osob pokusil mimosoudně vyřešit problém předávání informací o nezl. □ ze strany matky ve vztahu k otci, přičemž došlo k dohodě o tom, že □ si bude k otci nosit vždy žákovskou knížku, matka bude tolerovat přípravu do školy, kterou praktikuje otec, bude respektovat čas □ s otcem a nebude do něj nijak zasahovat. Otec na druhou stranu bude dostávat od matky balení léku Stratera a pokud mu dojde, oznámí to e-mailem a manžel matky otci poskytne další balení. Závažné informace o zdravotním stavu si rodiče budou předávat ihned a běžné zdravotní informace si budou předávat e-mailem do 14 dnů. Otec měl matce do 14 dnů oznámit terapeutické zařízení, do kterého se objednal. Dále bylo sděleno, že □ je zdravotně pojištěn u Všeobecné zdravotní pojišťovny.

Odvolací soud se nepřiklání ke stanovisku otce, že OSPOD MMJN je ve vztahu k nezl. □ pasivní či svoji činnost vykonává v rozporu se zákonem. Naopak vyšlo najevo, že ve vztahu k němu oproti jiným běžným případům vykonává sociálně právní ochranu ve zvýšeném rozsahu. Pokud v minulosti při jejím výkonu pochybil, v souvislosti s podáním trestního oznámení otce na matku, následně s přiznáním svého pochybení vypracovaný individuální plán ochrany nezl. □ dále aktualizoval, přičemž s jednotlivými opatřeními a kroky seznámil oba rodiče v rámci osobních jednání, která na OSPOD MMJN probíhala od ledna 2016. Rovněž nelze přehlížet, že nevyšlo najevo, že by zjištěný nestandardní postup OSPOD MMJN v případě podání trestního oznámení otce na matku vedl k ohrožení nezl. □ a poškození jeho zájmů, o čemž svědčí zejména způsob vyřízení věcí v trestním řízení, kdy zásadním podkladem pro rozhodnutí byly informace získané od samotného nezl. □. Dále nelze přehlížet, že OSPOD MMJN již v minulosti vyzýval oba rodiče, jejichž komunikace je dlouhodobě vážně narušena, k návštěvě terapeutického zařízení. Dosud této možnosti využila pouze matka s nezl. □, ale nikoliv otec.

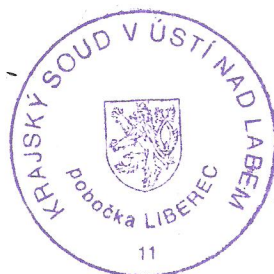
Odvolací soud námitky otce proto neshledal krajský soud důvodnými a usnesení okresního soudu proto jako správné potvrdil podle § 219 o.s.ř.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení není odvolání ani dovolání přípustné.

V Liberci dne 11. července 2016

Za správnost vyhotovení:
Jana Podracká

Podracká

JUDr. Hana Horáková v.r.
předsedkyně senátu